

ACC. N:R. M. 8906:1-8.

Landskap: Blekinge

Upptecknat av: Aug. Holmberg

Härad: Bräkene

Adress: Swängsta

Socken: Ararum

Berättat av:

Uppteckningsår: 1942

Född år i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

²
Ämne: Förmågan att se in i framtiden.

Skriv endast på denna sida!

M. 8906:1.
Förmågan att se in i framtiden.

Det finnes en och annan (Kanske en pr tusen) som
eger förmåga, att åtminstone ifråga om dödsfall inom
släkt eller närmaste vänskapskrets förtä när ett in-
träffande dödsfall kommer att ske. Till en början äro
de omedvetna om denna sin förmåga. Och förklaringen
till det hela är både för dem själva och för alla
andra obegripligt.

Det händer nämligen att ett levius. (Jag känner
intet exempel på att det förekommit med män) utan
att veta precis varför får en obetvinglig lust att be-
trakta sina händer, vrida o granskar dem först på
ena sidan och sen på den andra. Återtar så sin
sysselsättning, men om en liten stund måste hon
som driven av ett obehjvat begär syna och granska
händerna på nytt. Detta kan fortgå hela dagen, sen
kan det gå flera år innan denna granskningsjukan
inställer sig på nytt en dag, sällan två var i rad.

Skriv endast på denna sida!

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

sid 1. 9

M. 8906:2.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

sid 2 7

Kommer en sådan dag någon person på besök det må
nu vara man eller kvinna så kan man vara viss på
att denna ej har lång tid kvar i livet.

I Ubbarp av Marum s. n. levde för tygo år sedan
en båtsmansenka: Johanna Brax. Denna hade sedan
sin barnsom alltemellanåt känt den här egenomliga
vanan att så och så granska sina händer utan att här-
för ha någon giltig orsak. Hennes mor som kände till
vad sådant hade att betyda, hade gjort henne uppmärks-
sam på att hon borde ge akt på de personers levnad
som vid dessa tillfällen först kommo på besök och
försöka få reda på deras öden tiden derefter. Detta
hade Johanna gjort och dervid funnit att det blev
dessa besökande ej lång tid förunnat att leva.

Härmedan ett par exempel som Johanna berättat
för mig och som verkligen tyckas bekräfta att
något verkligen ligger till grund för sägnes.

M. 8906:3.

Johannas närmsta granne var en arbetarfamilj
hyggliga och välsinnade människor, goda grannar
och som ofta gjorde den fattiga Johanna små tjänster
och hjälpte henne ofta i hennes brydsamma förhållanden.
Denne granne kallade i dagligt tal Bengt Björn.
Namnet hade han fått för sin kolossala styrka.
Denne Bengt hade en son: Julle Björn (= Julius).
Bengt hade en äldre son som för flera år förut rest
över till Amerika och han lyckats bra i sina före-
havanden och nu yrkade på att Julle också skulle
resa deröver. Bengt och hans hustru voro nu gamla
och började få svårt att sköta det stora torpet och
på samma gång göra de 45 dagsverken för torpet
framme vid gården. Önskade därför att Julle skulle
stanna hemma. Men den äldre brodern skrev hem att
här var ju ingen framtid för honom och en vacker
dag sånde han resbiljett till Julle härhemma!

Skriv endast på denna sida!

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

sid 37

M. 8906:4.

En dag satt Johanna Brax i sin lilla ryggstuga
sysselsatt med strumpstickning. Hon så oförmodat
dendär obetvingliga lusten över henne: att utan orsak
börja betrakta och granska sina händer. När detta skett
många gånger tänkte hon vid sig själv: Kan just
andra som hon kommer det vare gott att det ej vare
någon av mina grannar. Om en stund kom Julle
Björns derin och berättade att han för någon tid sedan
fått bifitt från brodern i Amerika och i nästa vecka
änade resa till Köpenhamn för att med Cunard-liniens
båtar ge sig i väg till Amerika.

Julle var en verkligt snäll pojke (Jag själv kände honom
som en god son, och präktig kamrat) som ofta gjort Johanna
små tjänster varför hon fast sig vid den hyggliga pojken.
Och emedan hon var gammalt visste att den som hon först
kom till tals med efter att hon haft sin granskning av
händerna ej hade lång tid att leva, blev hon bekymrad

Skriv endast på denna sida!

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

sid 4 J

och försökte övertala honom att slå Amerikafärden en
hågen och heltre stanna hemma hos föräldrarna. 'Tja,
sa Julle, så symmerlig stor lust att resa från de gamle
kan jag inte säga jag har!' Men då jag nu fått en
biljett så är den för dybar att slänga bort, och det
kan ju även vara trevligt att komma ut i världen
och få se på något annat än här i Elbarp!

Johanna gick till Julles mor och bärn kvinnan
hjälptes åt att försöka övertala Julle att stanna hemma.
För Julles mor berättade ej Johanna vad hon allingsvis
förut sig för att ej göra henne ännu mera ledsen än
hon allareder var. Emellertid voro alla övertalningar till
ingen nytta Julle gav sig i väg, och från Köpenhamn
skrev han några rader hem. Detta var de sista under-
rättelser föräldrarna fingo från honom ombord på båten
i sjökenade han, dog och på sjömansvis blev han sankt
i havet. Först långt efter fingo föräldrarna reda härpå.

M. 8906:6.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

sid 6. J

När Johanna berättade detta om ountalade för mig, tillade hon: Jag var alldeles säker på att Julle ej hade lång tid kvar att leva, men detta ville jag ej säga varken till honom eller hans föräldrar. Det var en så snäll pojke att jag ville inte göra honom ledsen. Men efteråt har jag ångrat detta. Kanske om jag ountalade vad jag förut såg att han stannat hemma. Kisserligen hade inte hans tid därför blivit längre, men då hade han i alla fall fått en kristlig begravning.

Några år derefter hade en annan av Johannas grannar som kallades Sjömans-Josens en tjugoårig flicka som i likhet med många andra ämnade resa i väg mot Amerika. Sjömans-Josens varo likaså snälla människor som ofta hjälpte Johanna i hennes bydråmhet och fattigdom. Toro som skriften säger: Goda vänner och trogna grannar. År en gång kom en dag dåvärda oförklarliga momentet på Johanna

att hon med eller mot sin vilja flera gånger å rad måste granska och besigtiga sina händer. Och tänkte nu likasom så många gånger för: Undras vems det nu blir som kommer att falla urdan!

Frammot middag samma dag kom Björnans Jönses flicka Hilva in till Johanna för att säga farväl. Hon hade nu beslutat att resa till Amerika och ville ta farväl innan hon reste iväg. Även nu försökte Johanna övertala Hilva att slä resan ur hägen, men fick tala för övra öron. Hilva reste iväg och övert fogare och så att hon nådde bli passagerare på jätteskeppet "Titanik" och fick sin grav i det vilda elementet som natt ångaren rånade på isberget och sjötte i Atlanten.

Under min levnad har jag på ett par andra ställen i landet träffat kvinnor, som på samma sätt som Johanna, då och då fått lust att granska sina händer, och funnit att den person som strax efter besöket dem aldrig levat året ut fast icke alla behövt resa till Amerika för att möta döden.

